

**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2**

**RELATIONSHIP BETWEEN ADMINISTRATION BASED ON SAPPURISADHAMMA
AND BECOMING A HAPPY ORGANIZATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS
UNDER THE OFFICE OF RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2**

นิศารัตน์ มหาวาน

Nisarat Mahawan

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Program, Faculty of Education, BangkokThonburi University

e-mail: nini.nisarat140635@gmail.com

Received: February,26 2025

Revised: May,29 2025

Accepted: June,25 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 (2) ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ(3) การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักปฏิบัติที่สำคัญ 7 ด้านมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการบริหารจัดการสถานศึกษา สร้างสมดุลระหว่างการมุ่งเน้นผลงานและความสุขของบุคลากร เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, องค์กรแห่งความสุข, สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the administration based on Suppurisadhamma of educational administrators under Rayong Primary Educational Service Area Office 2; (2) to examine the happy organization in educational institutions under Rayong Primary Educational Service Area Office 2; and (3) investigate the relationship between the administration based on

Suppurisadhamma of educational administrators and happy organization in educational institutions under Rayong Primary Educational Service Area Office2.

This research is a survey study. The sample group consisted of 278 teachers under Rayong Primary Educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire designed with a five-point Likert scale. The statistics used for data analysis included percentage, mean, Standard Deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study revealed that: (1) administration based on Suppurisadhamma of educational administrators, both overall and in each aspect, was at the highest level; (2) a happy organization in educational institutions, both overall and in each aspect, were at the highest level; and (3) administration based on Suppurisadhamma of educational administrators had a significantly high positive correlation with the characteristics of a happy organization in educational institutions at the 0.05 significance level. Educational administrators should apply the seven key principles of Suppurisadhamma in their management practices to create a balance between performance-driven work and personnel happiness, thereby enhancing work efficiency.

Keywords: Administration Based on Suppurisadhamma, Educational Administrators, Happy Organization, Rayong Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

ปัจจุบัน สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและระบบองค์กร การพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นระบบทุนนิยมและตอบสนองต่อความต้องการของปัจเจกบุคคลโดยขาดการคำนึงถึงหลักคุณธรรมและจริยธรรม ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมและจิตใจของบุคคล รวมถึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจึงเริ่มให้ความสำคัญกับ "ความสุข" ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคลากร (ปรมต วรณบวร, 2560: 26) จากการสำรวจระดับความสุขของคนไทยในปี 2563 พบว่าประชากรร้อยละ 52.07 มีระดับความสุขอยู่ในช่วง “จะว่าดีก็ไม่ใช่ว่าจะว่าแย่อีกไม่เชิง” (สถาบันนโยบายสาธารณะและการพัฒนา, 2564: 5) นอกจากนี้ ในเดือนสิงหาคม 2564 พบว่าคนไทยมีภาวะความเครียดสูงถึงร้อยละ 45.5 และมีความเสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้าถึงร้อยละ 51.5 (กรมสุขภาพจิต, 2564) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแนวโน้มความสุขของคนไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณาถึงบุคลากรทางการศึกษา พบว่าปัญหาที่ครูต้องเผชิญมากที่สุดคือปัญหาสุขภาพจิต โดยมีครูที่ได้รับผลกระทบสูงถึงร้อยละ 74.05 (ภรณ์ ลัคนาภิเศกสรรค์ และธนิสรา สุทธนันต์, 2564) สาเหตุหลักมาจากภาระงานที่หนัก โดยเฉพาะงานเอกสารที่มีปริมาณมาก ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ระบบกำหนดให้ครูต้องรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นงานวัดผล งานวิชาการ งานธุรการ และงานงบประมาณ ส่งผลให้ครูไม่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การตัดสินใจลาออกจากอาชีพครูเป็นจำนวนมาก (กนก วงษ์ตระหง่าน, 2564) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีแนวทางบริหารจัดการที่ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากร โดยอาศัยหลักคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้บุคลากรได้รับการยอมรับและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และคุณธรรม รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะระบบบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่ดีต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ภาวะผู้นำ และหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะหลักสัปปุริสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นให้บุคคลมีความเข้าใจในเป้าหมาย วิธีการ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เช่น การรู้จักตนเอง การรู้จักประมาณ การรู้จักกาลเทศะ รู้จักบุคคล รู้จักหน้าที่ของตน และมีเหตุผลในการดำเนินงาน ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่เป็นผู้นำ จะสามารถบริหารงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สุภาพร นามครรชิต, 2559: 19–20)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีหน้าที่บริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแก่ง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอเขาชะเมา โดยดูแลโรงเรียนทั้งหมด 87 แห่ง ด้วยความแตกต่างในด้านการบริหาร และบริบทของแต่ละโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรจึงต้องอาศัยแนวทางที่เหมาะสม ทั้งนี้ คุณภาพของสถานศึกษาไม่ได้วัดจากความสำเร็จของงานเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผ่านการบริหารจัดการที่มีหลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญ

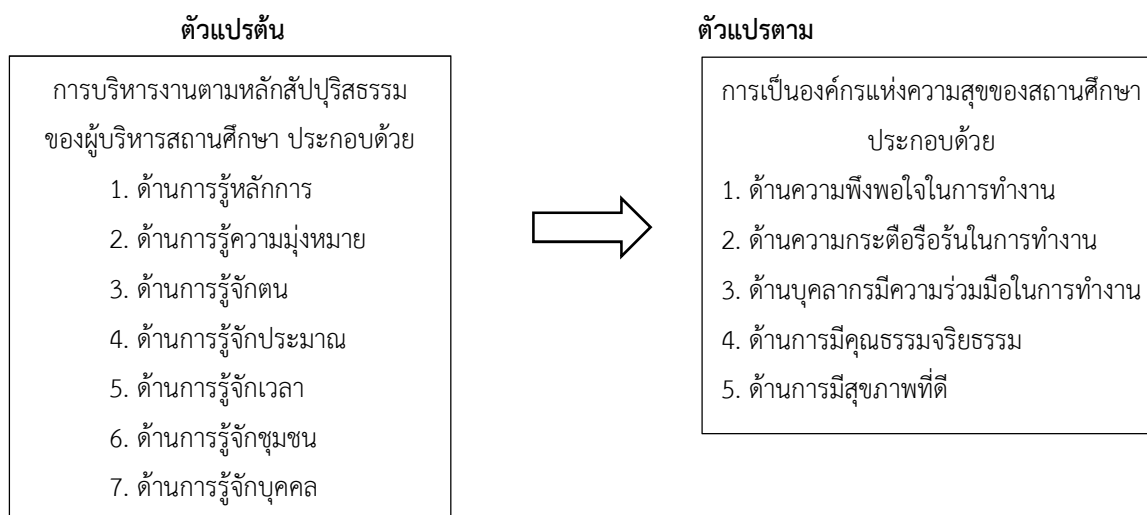
ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ทั้งนี้การนำหลักสัปปุริสธรรมมาใช้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร และนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาองค์กรให้มีความมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดเกี่ยวกับหลักสัปปุริสธรรม พบว่าการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร ประกอบไปด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการรู้หลักการ ด้านการรู้ความมุ่งหมาย ด้านการรู้จักตน ด้านการรู้จักประมาณ ด้านการรู้จักเวลา ด้านการรู้จักชุมชน และด้านการรู้จักบุคคล และผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปการเป็นองค์กรแห่งความสุข พบว่าแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านบุคลากรมีความร่วมมือในการทำงาน ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และด้านการมีสุขภาพที่ดี ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 993 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. 2567 : 42-48)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 – 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารและแบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 จำนวน 30 ข้อ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารและการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา

3.2 เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัด ในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติของตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert. 1993 : 247 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2554 :121) ที่เป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.3 สร้างข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 45 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 30 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4 นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่าย เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อนแล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ แล้วนำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ลงความเห็นว่าคุณภาพข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดว่าตรงกับเนื้อหาที่ประเมินหรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of Item – Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารและการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา

3.5 นำข้อความที่คัดเลือกได้ตามข้อ 3.4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารและการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item – Total Correlation)

3.6 นำข้อความที่คัดเลือกได้ตามข้อ 3.5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารและการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา โดยจัดเรียงข้อคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.1990: 202–204)

3.7 นำแบบสอบถามทั้งสองส่วนมาจัดเรียงให้เรียบร้อยสมบูรณ์เป็น 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

4.2 ผู้วิจัยนำสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.3 กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารและการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)

6.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

6.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence : IOC)

6.2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

6.2.3 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร	n = 278		ระดับ	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการรู้หลักการ	4.52	0.56	มากที่สุด	4
2. ด้านการรู้ความมุ่งหมาย	4.51	0.54	มากที่สุด	6
3. ด้านการรู้จักตน	4.54	0.50	มากที่สุด	2
4. ด้านการรู้จักประมาณ	4.52	0.55	มากที่สุด	5
5. ด้านการรู้จักเวลา	4.51	0.52	มากที่สุด	7
6. ด้านการรู้จักชุมชน	4.56	0.53	มากที่สุด	1
7. ด้านการรู้จักบุคคล	4.53	0.49	มากที่สุด	3
รวม	4.53	0.37	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการรู้จักชุมชน ($\bar{x} = 4.56$) ด้านการรู้จักตน ($\bar{x} = 4.54$) ด้านการรู้จักบุคคล ($\bar{x} = 4.53$) ด้านการรู้หลักการ ($\bar{x} = 4.52$) ด้านการรู้จักประมาณ ($\bar{x} = 4.52$) ด้านการรู้ความมุ่งหมาย ($\bar{x} = 4.51$) และด้านการรู้จักเวลา ($\bar{x} = 4.51$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษา	n = 278		ระดับ	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านความพึงพอใจในการทำงาน	4.52	0.55	มากที่สุด	3
2. ด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.52	0.52	มากที่สุด	4
3. ด้านบุคลากรมีความร่วมมือในการทำงาน	4.53	0.44	มากที่สุด	2
4. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	4.52	0.52	มากที่สุด	5
5. ด้านการมีสุขภาพที่ดี	4.53	0.58	มากที่สุด	1
รวม	4.52	0.40	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีสุขภาพที่ดี ($\bar{x} = 4.53$) ด้านบุคลากรมีความร่วมมือในการทำงาน ($\bar{x} = 4.53$) ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ($\bar{x} = 4.52$) ด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{x} = 4.52$) และด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 4.52$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร กับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X	Y
X ₁	1.000								
X ₂	0.80*	1.000							
X ₃	0.61*	0.67*	1.000						
X ₄	0.51*	0.56*	0.55*	1.000					
X ₅	0.31*	0.35*	0.37*	0.28*	1.000				
X ₆	0.36*	0.42*	0.41*	0.36*	0.57*	1.000			
X ₇	0.22*	0.24*	0.22*	0.23*	0.25*	0.38*	1.000		
X	0.78*	0.83*	0.78*	0.71*	0.63*	0.71*	0.50*	1.000	
Y	0.82*	0.85*	0.76*	0.75*	0.65*	0.57*	0.31*	0.96*	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาโดยรวม ($r_{xy} = 0.96$) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์ จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการรู้ความมุ่งหมาย (X₂) มีความสัมพันธ์กันสูงมากกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_2y} = 0.85$)

ด้านการรู้หลักการ (X₁) มีความสัมพันธ์กันสูงมากกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_1y} = 0.82$)

ด้านการรู้จักตน (X₃) มีความสัมพันธ์กันสูงกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_3y} = 0.76$)

ด้านการรู้จักประมาณ (X₄) มีความสัมพันธ์กันสูงกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_4y} = 0.75$)

ด้านการรู้จักเวลา (X₅) มีความสัมพันธ์สูงกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_5y} = 0.65$)

ด้านการรู้จักชุมชน (X₆) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_6y} = 0.57$)

ด้านการรู้จักบุคคล (X₇) มีความสัมพันธ์กันต่ำกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_7y} = 0.31$)

อภิปรายผล

1. การบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการรู้จักชุมชน ด้านการรู้จักตน ด้านการรู้จักบุคคล ด้านการรู้หลักการ ด้านการรู้จักประมาณ ด้านการ

รู้ความมุ่งหมาย และ ด้านการรู้จักเวลา ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นผู้บริหารให้ความสำคัญกับหลักสัปปริสธรรมในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน หลักสัปปริสธรรมมีความเชื่อมโยงกับแนวทางการบริหารสมัยใหม่ครอบคลุมการบริหารตนเอง บุคลากร และงาน ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ วางแผน และบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังต้องพัฒนาภาวะผู้นำและบุคลิกภาพ สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร รวมถึงบริหารทรัพยากรและเวลาขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีสุขภาพที่ดี ด้านบุคลากรมีความร่วมมือในการทำงาน ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านความกระตือรือร้นในการทำงาน และด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและบุคลากร ในสถานศึกษา ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กรเพื่อสร้างความสมดุล และความยั่งยืนให้แก่องค์กร ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ (2556 : 33 – 34) กล่าวว่า องค์กรแห่งความสุขคือองค์กรที่มีเสถียรภาพ บุคลากรได้รับโอกาสพัฒนา มีผู้บังคับบัญชาที่เมตตา และสวัสดิการที่เหมาะสม ทำให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งแนวคิดของ อธิคุณ สันธนาปัญญา และคณะ (2557: 15 – 32) ยังระบุว่าความสุขในองค์กรเกิดจากความพอใจในงาน สภาพแวดล้อมที่ดี และแรงบันดาลใจในการทำงาน

3. ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเป็นองค์กรแห่งความสุขในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อผู้บริหารนำหลักสัปปริสธรรมมาปรับใช้ในสถานศึกษา ก็จะช่วยเพิ่มความสุขของบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการรู้หลักการ ด้านการรู้ความมุ่งหมาย ด้านการรู้จักตน ด้านการรู้จักประมาณ ด้านการรู้จักเวลา ด้านการรู้จักชุมชน และด้านการรู้จักบุคคล ผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 มีความรู้และนำหลักสัปปริสธรรมมาประยุกต์ใช้ โดยมุ่งเน้นการบริหารตนเอง การบริหารบุคคล และการบริหารงาน เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2553: 14 – 16) ที่กล่าวถึงหลักสัปปริสธรรมว่าเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารที่สามารถนำพาสังคมไปสู่ความสงบสุข นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ยังมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการให้มีความเป็นธรรมและสร้างแรงจูงใจให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น การบริหารงานตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์กรแห่งความสุขและนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหาร ในด้าน การรู้จักเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ โดย วางแผนและจัดสรรเวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม เนื่องจากเวลาเป็นทรัพยากรที่มีจำกัดและมีคุณค่า ผู้บริหารสามารถนำเทคนิค เช่น การจำแนกงานตามลำดับความสำคัญ การมอบหมายงาน และการลดภาระงานที่ไม่จำเป็น มาใช้ เพื่อช่วยให้การบริหารเวลามีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุข ในด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมบุคลากรให้ปฏิบัติงานโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่โปร่งใสและเป็นธรรม นอกจากนี้ การบริหารงานด้วยความยุติธรรมและการสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรม จะช่วยให้กระบวนการทำงานมีความน่าเชื่อถือและนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษา เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสู่การเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษา เพื่อที่จะได้มีรูปแบบการบริหารที่เป็นรูปธรรมและส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนก วงษ์ตระหง่าน. (2564). **ครูลาออกทนายความเอกสารไม่ไหวสะท้อนระบบการศึกษาล้มเหลว**. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thansettakij.com/politics/503355>. (วันที่ค้นข้อมูล: 16 สิงหาคม 2567).
- กรมสุขภาพจิต. (2564). **เปิดผลวัดใจคนไทยช่วงโควิด – 19 พบ 4 เรื่องใหญ่**. เข้าถึงได้จาก: <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.aspx?id=31154>. (วันที่ค้นข้อมูล: 16 สิงหาคม 2567).
- ธีระศักดิ์ บึงมุ่ม และพรพิพัฒน์ เพิ่มผล. (มกราคม – มิถุนายน 2560). “การพัฒนาศูนย์กลางตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4,” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**. 6 (1) : 49 – 60.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ปรมต วรรณบวร. (2560). “การสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วยหลักพุทธธรรม,” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย**. 1 (1) : 26.
- พนิชกร มีสิทธิ์ และหทัยทิพย์ ธรรมวิริยะกุล. (มกราคม – มิถุนายน 2560). “บทบาทของแพทย์เวชปฏิบัติครอบครัวและความสุขในการทำงานบริการปฐมภูมิในพื้นที่ภาคใต้,” **วารสารบูรพาเวชสาร**. 4 (1) : 43.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2553). **ธรรมบุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 122. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542, 19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 3.
- ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต และคณะ. (2555). **คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข**. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพรส,
- สถาบันนโยบายสาธารณะและการพัฒนา. (2564). **รายงานผลการสำรวจความสุขของคนไทย ในแบบสำรวจ 2564 ความสุขอยู่ที่ใด**. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายสาธารณะและการพัฒนา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (2567). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุภาพร นามนครชิต. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559). “ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหาร,” **Journal of Roi Kaensarn Academi**. 1 (2) : 19 – 20.
- สุรศักดิ์ ชะมารัมย์, พระมหาโชติณีพิรุณธ์ ผลเจริญ และวันชัย สุขตาม. (พฤษภาคม – สิงหาคม 2561). “การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติระหว่างหลักสัปปุริสธรรมกับเทคนิค การบริหารจัดการสมัยใหม่,” **การบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น**. 2(2): 82 – 87.
- อติคุณ สีนธนาปัญญา และคณะ. (ตุลาคม – ธันวาคม 2557). “การบริหารความสุขในสถานศึกษา,” **วารสารสุทธิปริทัศน์**. 28 (88) : 15 – 32.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**. 30 (3) : 607 – 610.